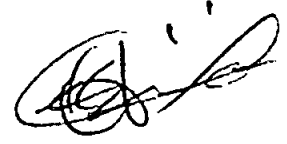

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi, genel gerekçe ve madde gerekçeleri ile ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim. 08.05.2026

Doğan BEKİN
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	İçişleri
Esas Komisyon	Anayasa
Tarih: 12-5-2026	Esas No: 2/3681

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR PASAJI
0 8 Mayıs 2026
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
0 8 Mayıs 2026
No: 1853636

GENEL GEREKÇE

Mahalle hizmetlerinin yürütülmesi için oluşturulan örgütlü ve resmi bir kurum olan muhtarlık, hem en küçük yerleşim birimlerinin başı hem de merkezi idarenin vatandaşlara en yakın temsilcisi olarak bilinmektedir. Mahalle muhtarı, kamu adına mahallede bulunan sakinlerinin problemlerini dinleyen ve çözümü için merkezi yönetimin ve yerel yöneticilerin harekete geçirilmesini sağlayan bir ara mekanizma konumundadır. Ayrıca diğer yerel yöneticiler gibi seçimle göreve gelen muhtarlarımız önemli bir kamu hizmeti vazifesi yapmaktadırlar. Ancak Türkiye’de yerel demokrasinin en uç noktası olan muhtarlık müessesesi, 2019 Mahalli İdareler Genel Seçimlerinde uygulanmaya başlanan “tek zarf” sistemiyle büyük bir çıkmazın içine itilmiştir. Muhtarlık seçimlerinde uygulan usul ve esasların gözden geçirilmesi, adaylık sürecinin yasal bir zeminde denetimi ve kontrolünün daha etkin bir şekilde yapılması için gerekli çalışmaların bir an evvel yapılması gerekmektedir.

Bilindiği üzere muhtarlık seçimlerinde muhtar adayları, YSK tarafından oy pusulası hazırlanmadan son dakika dahi aday olabilmektedir. Bu durum seçim sürecinde çok farklı sorunları da beraberinde getirmektedir. Muhtar adaylarının da belediye başkanları gibi seçim öncesinde (YSK) resmi başvuruda bulunarak adli ve idari uygunluğun olup olmadığı yönünde onayın alması oldukça elzem görünmektedir. Muhtar adaylarının seçime uygunluğu YSK tarafından belirlendikten sonra diğer bir hususta YSK tarafından tüm adayların yer aldığı "birleşik muhtarlık oy pusulası" bastırılması zorunluluğudur. Münferit olarak muhtar adaylarınca bastırılan muhtarlık oy pusulası, büyükşehir, ilçe belediye başkanlığı ve meclis üyeliği pusulalarıyla aynı zarfa konularak seçmen tarafından seçim sandıklarına atılmaktadır. Ancak seçmen bir zarfa sehven birden fazla muhtarlık pusulası koyması durumunda muhtarlık seçimi için atılan pusulalar geçersiz sayılmaktadır. Bu durum birçok mahalle ve sandıkta ciddi bir geçersiz oy oranını ortaya çıkarabilmektedir. Ayrıca seçmenin muhtarlık oyunun ayrı bir zarfa konulacağını düşünerek muhtarlık pusulasını zarfa koymayı unutması, muhtarlık seçimine katılım oranlarını ve sonuçları doğrudan etkilemekte olup muhtar adayının mağduriyeti ile sonuçlanmaktadır.

Bu kanun teklifi ile muhtarlık seçimlerinde aday olmak isteyen vatandaşların YSK’ya seçimden önce başvurmaları, muhtar adaylık kriterlerinin YSK tarafından kontrol edilmesi, seçim günü muhtar adayları için YSK tarafından hazırlanan birleşik oy pusulası ile seçime girilmesi ve dolayısıyla muhtarlık seçimleri sürecindeki karmaşayı sona erdirerek muhtarlık seçimlerinin daha şeffaf, denetlenebilir ve adil bir yasal statüye kavuşarak yapılmasını amaçlamaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Bu Kanun ile muhtar adaylarının, adaylık başvurusunun uygunluk açısından denetiminin yapılabilmesi için seçim öncesinde adaylık başvurusunun Yüksek Seçim Kuruluna (YSK) yapmaları amaçlanmaktadır.

MADDE 2- YSK'ya adaylık başvurusunda bulunan muhtar adaylarının isimlerinin ve fotoğraflarının olduğu birleşik oy pusulası ile muhtarlık seçiminin yapılması amaçlanmaktadır.

MADDE 3- Yürürlük maddesidir.

MADDE 4- Yürütme maddesidir.

**MAHALLİ İDARELER İLE MAHALLE MUHTARLIKLARI VE İHTİYAR
HEYETLERİ SEÇİMİ HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
İLİŞKİN KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 18/1/1984 tarihli 2972 sayılı Mahalli idareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanununun 31 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Köy ve Mahalle muhtarı adayı olmak isteyenler; Yüksek Seçim Kurulu tarafından belirlenen süre içerisinde, seçime katılacakları seçim çevresinin bulunduğu ilçe seçim kurulu başkanlığına, bu kanunun adaylık için aradığı şart ve vasıfa haiz olduklarını belirten bir dilekçe ile başvuru yaparlar. Muhtar adaylığı için başvuru yapan kişi, köy ihtiyar meclisi üyeliği veya mahalle ihtiyar heyeti üyeliği aday listesini de aynı usul ile ilçe seçim kurulu başkanlığına sunar.”

MADDE 2- 2972 sayılı Kanununun 32 nci maddesinin başlığı “Seçim çevresi, kullanılacak oy pusulasını şekli, oy verme ve seçim sistemi:” şeklinde, üçüncü ve beşinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Muhtar ile ihtiyar meclisi veya heyeti üyelerinin seçiminde; muhtar adayları ile bu Kanununun 30 uncu maddesinin (a) ve (b) bentlerinde gösterilen ihtiyar meclisi veya heyeti üye sayısı kadar ismin yazılı olduğu aynı oy pusulaları kullanılır. Muhtar seçiminde kullanılacak birleşik oy pusulalarına; muhtar adaylarının fotoğrafları, Yüksek Seçim Kurulu tarafından kura esasına göre belirlenmiş sırasıyla eklenir. Muhtar adaylarına ait fotoğrafların altına seçime katılan muhtar adaylarının adı, belirli bir aralık veya çizgiden sonra, çapı 2 cm olan bir boş daire basılır. Muhtar adayları sütunları arasında “EVET” mührünün yarıçapı kadar ve iki çizgi ile belirlenmiş bir aralık bırakılır. Muhtar seçimleri için kullanılacak oy pusulaları Yüksek Seçim Kurulu tarafından basılarak çoğaltılır. Bu madde uyarınca yapılacak diğer seçimler için kullanılacak oy pusulaları, basılabilir, teksir edilebilir ve her türlü araçla çoğaltılabilir.”

MADDE 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür